

Autors: Joaquim Aloy i Bosch, Jordi Basiana i Obradors i Pere Gasol i Pujol. Col·laborador: Ramon Fons i Vilardell

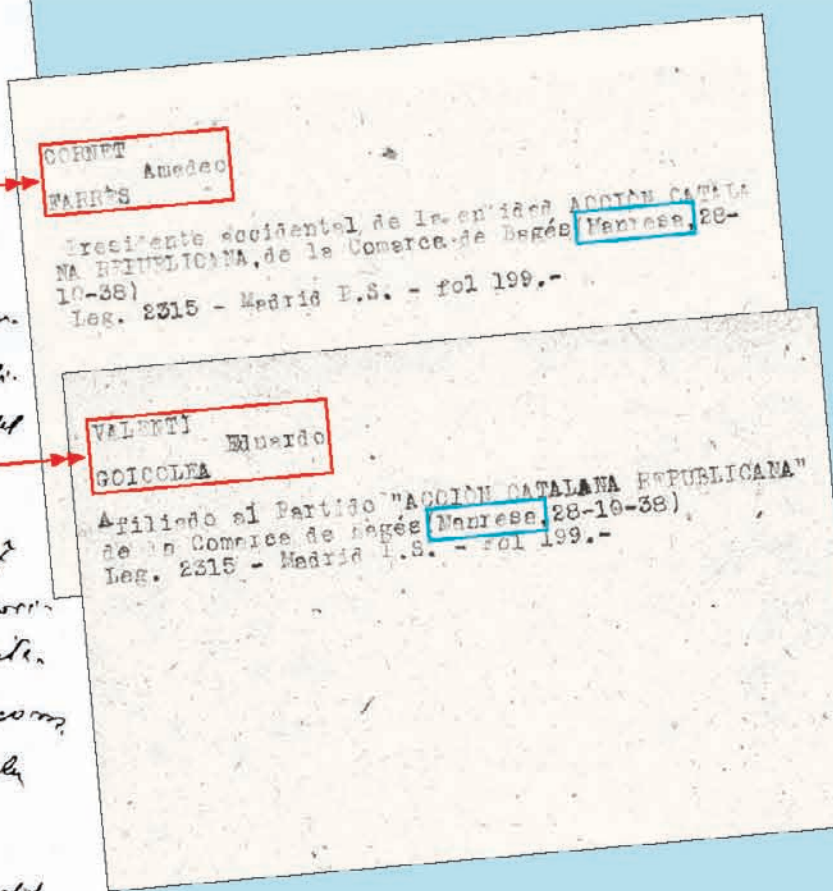
1

*Amadeu Cornet Farrés, Presidente acciden-
tal de la Entidad "Acción Catalana Republi-
cana de la Comarca de Bages" integrante del
Frente Popular Antifascista de esta ciudad
Certifico: Que el ciudadano Eduardo Valenti y
Goicolea, es afiliado a este partido, con anteriori-
dad al 18 de Julio de 1936, siendo conu-
rado por lo tanto como buen antifascista y com-
pletamente ario al Régimen legal de la
República*

*Para que conste, libro el presente a los efectos
oportunos en Manresa, a veintidós de Octubre
de mil novecientos treinta y seis*

DOCUMENT D'ACCIÓ CATALANA I LES SEVES CORRESPONENTS FITXES. Aquí podem veure clara-ment com treballava la repressió franquista a Salamanca. A partir d'un document originari del partit Acció Catalana Republicana de la comarca del Bages de l'octubre del 1936 i que va ser requisat per les forces d'ocupació, se subratllen amb llapis de color vermell (en el document original) els dos noms que hi apareixen: Amadeu Cornet i Farrés i Eduardo Valenti Goicolea. Aquest document sol va produir la confecció de dues fitxes individuals (les que mostrem a la dreta) que formen part de l'arxiu de 3 milions de fitxes que es troben a Salamanca. A partir d'aquestes fitxes, si algun organisme judicial o bé policíac demanava informes sobre aquestes dues persones, se'ls notificava que havien estat afiliades a aquest partit. Aleshores, s'engegava la maquinària repressiva.

UN ARXIU CREAT PER REPRIMIR

Bagencs fitxats a Salamanca

Centenars de manresans i bagencs tenen les seves fitxes individuals obertes a Salamanca. A conseqüència d'això, molts foren víctimes de la repressió. Al costat de les de persones amb una certa significació política, cultural i sindical, hi trobem les fitxes de ciutadans i ciutadanes anònims obertes per motius que avui trobaríem inversemblants i que il·lustren fins on arribà la persecució dels considerats antifranquistes.

Mitjançant l'anàlisi dels llibres d'escorcolls i els expedients de confiscació elaborats per la DERD, així com la documentació que hem trobat a l'arxiu, podem saber quins van ser els col·lectius i particulars més afectats:

- Personal manresà adscrit o relacionat amb departaments, delegacions, dependències i serveis de la Generalitat de Catalunya, i d'organismes estatals. Seria el cas de molts mestres de les escoles públiques. També els empleats de la Generalitat. La gran majoria foren depurats. Cal remarcar també els expedients de *responsabilidad politico-social* dels carters de l'Oficina de Correus de Manresa, on, com veurem en altres capítols d'aquesta sèrie, es pot observar clarament el seu procés de depuració sistemàtic i exhaustiu.

- Organitzacions polítiques i sindicals (principalment: ERC, PSUC, CNTFAI, UGT, CADCI). Dels escorcolls efectuats a les seus d'aquestes organitzacions, en sortiren llargues llistes de dirigents, militants, simpatitzants i col·laboradors. Molts ho pagaren amb la presó.

- Càrrecs públics i institucionals (consellers, diputats, alcaldes, regidors, funcionaris...) de tendència catalanista i/o d'esquerres. De tots

s'obrien fitxes i/o expedients. Fins i tot en casos de persones ja difuntes, com ara el del conseller de la Generalitat Joan Selves i Carner, que havia mort el 1934, i del filòsof Jaume Serra i Hünter, rector de la Universitat de Barcelona i diputat al Parlament, l'expedient del qual encara estava en marxa anys després de la seva mort a l'exili.

- Mitjans de comunicació. D'aquí se n'obtenien llistes, no només de redactors i col·laboradors, sinó també de subscriptors.

- Entitats culturals, de tipus catalanista i/o obrer, i/o republicà, o bé aquelles considerades contràries a la religió catòlica, com ara les maçòniques, teosòfiques i les naturistes. Dins d'aquest apartat, és molt significativa la llista de manresans relacionats amb la maçoneria. Hi trobem diversos polítics locals, molts d'ERC o propers al socialisme, com ara Tomàs Ramon i Amat, Francesc Casas i Sala, Francesc Farreras i Duran, Dídac Baget i Firmat, Joan Selves i Carner, Gumersind Sanmartí i Prat, Francesc Orriols i Basany i Jeroni Ferrer i Roca. També hi trobem funcionaris, com ara el secretari de l'Ajuntament de Manresa Lluís Mas i Pons, i simples ciutadans, com ara el comerciant Joan Torras i Morera. Es tracta d'una informació absolutament inèdita que anirem exposant en els darrers capítols d'aquest col·leccionable.

- Membres de l'exèrcit republicà. Hi trobem llargues llistes d'oficials i sotsoficials, de comissaris polítics d'organitzacions d'esquerra i de milicians que anaren a lluitar voluntàriament al front de guerra. Tot plegat, una extensa informació que el règim franquista utilitzà per dur a terme una repressió que volia ser el màxim d'exhaustiva possible.

Bagencs fitxats: alguns exemples

Associació de Dependents
del Comerç i de la Indústria de Manresa
Comarca - U.G.T.

CERTIFICADO
Que el compañero **Antonio TARRATS**, se encuentra afiliado en nuestra organización sindical con carnet número 22104 y fecha de ingreso primero de Septiembre de 1938, habiendo cumplido con todos sus deberes sindicales y de buen afiliado.

Que si le consta en Servicios Militares, libro la presento con fecha diez de diciembre de mil novecientos treinta y ocho.

PRÉSIDENTE ACOTAT. DE LA A.D.C.I. U.G.T.

JOSE SOLER
Presidente accidental de la Asociación de Dependientes del Comercio y de la Industria de Manresa (10-12-38)
Leg. 2315 - Madrid 1.ª - Fol. 391.-

ANTONIO TARRATS
Afiliado a la organización de sindicatos de dependientes del Comercio, U.G.T. de Manresa, el 1-9-38.
Leg. 2315 - Madrid 1.ª - Fol. 391.-

SINDICATO DE INDUSTRIA DE DISTRIBUCION Y ADMINISTRACION
Plaza de M. Fius y Palá, número 1, primero - Manresa

Manresa de 1938

En compañero **Leopoldo Arnal Garcia**, de quince años de edad, afiliado a esta organización desde fecha de Marzo de 1937, con carnet nº 642.146 y III de Registro, manifiesta ser antifascista y leal al Régimen Republicano.

Y para que conste y surta los efectos consiguientes, libro el presente aval en la ciudad de Manresa a los de Noviembre de 1938.

El Secretario.
Guillermo Pina

ARNAL Leopoldo GARCIA
15 años; afiliado al sindicato de Industria de la Distribución, C.N.T.-A.I. de Manresa, el 1-3-37.
Leg. 2315 - Madrid 1.ª - Fol. 130.-

PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT DE CATALUNYA
INTERNACIONAL COMUNISTA

COMITÉ COMARCAL DEL BAGES
MANRESA.

Comité Comarcual del Bages del Partit Socialista Unificat de Catalunya en Manresa.

CERTIFICADO
Que, el camarada **Martín Florensa Bardal**, militante de nuestro Partido, es persona totalmente afeccionada al régimen republicano, con anterioridad al 19 de julio de 1938.

Y para que conste, y a fin de presentar instancia para el ingreso en Intendencia, expedimos en presente documento, en Manresa, a doce de diciembre de mil novecientos treinta y ocho.

Por el Comité Comarcual
El Secretario de Organización.
Manuel

FLORENSA MARTIN BARDAL
Militante de la U.G.T. y P.S.U.
Carpeta 59 serie 3 exp 2 folio 29.

Generalidad de Cataluña
Comandancia de Defensa
4.ª Batallón de Comandos del T.º

Justificante de revista para la de Comandos del mes de la fecha, con cargo

Emples	Nombres	Sueldo		Antigüedad	Especialidad	Total	
		Pl. Pl.	Pl. Pl.			Pl. Pl.	Pl. Pl.
1	José Ruyol Pazo	416	66	50	-	466	66
2	Jaime Roca Mitchell	416	66	50	-	466	66
3	Joaquín Amat Piniella	416	66	50	-	466	66
4	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
5	Alfonso Alejandro Groppe Litges	291	66	10	-	301	66
6	Alfonso Alejandro Groppe Litges	291	66	10	-	301	66
7	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
8	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
9	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
10	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
11	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
12	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
13	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
14	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
15	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
16	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
17	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
18	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
19	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
20	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
21	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
22	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
23	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
24	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
25	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
26	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
27	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
28	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
29	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
30	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
31	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
32	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
33	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
34	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
35	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
36	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
37	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
38	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
39	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
40	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
41	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
42	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
43	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
44	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
45	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
46	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
47	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
48	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
49	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
50	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
51	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
52	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
53	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
54	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
55	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
56	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
57	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
58	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
59	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
60	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
61	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
62	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
63	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
64	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
65	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
66	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
67	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
68	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
69	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
70	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
71	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
72	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
73	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
74	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
75	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
76	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
77	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
78	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
79	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
80	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
81	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
82	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
83	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
84	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
85	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
86	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
87	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
88	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
89	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
90	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
91	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
92	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
93	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
94	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
95	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
96	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
97	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
98	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
99	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
100	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
101	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
102	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
103	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
104	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
105	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
106	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
107	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
108	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
109	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
110	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
111	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
112	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
113	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
114	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
115	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
116	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
117	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
118	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
119	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
120	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
121	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
122	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
123	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
124	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
125	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
126	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
127	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
128	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
129	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
130	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
131	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
132	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
133	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
134	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
135	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
136	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
137	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
138	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
139	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
140	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
141	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33
142	Alfonso Alejandro Groppe Litges	333	33	50	-	383	33

Mostra d'algunes de les fitxes de manresans i bagencs que es troben a l'Arxiu de Salamanca i que formen part de l'immens fitxer policíac constituït per 3 milions de fitxes que es va confeccionar a Salamanca per tal de reprimir qualsevol persona sospitosa de ser antifranquista. Hi veiem polítics, sindicalistes, escriptors, periodistes, artistes, personalitats del món de la cultura i de la ciència, empresaris, treballadors, militants de partits i sindicats, soldats, etc. Les fitxes, seleccionades entre moltes altres d'arxivades a Salamanca, corresponen a Francesc Marcet (a la foto), Lluís Prunés, Josep Corbella, Joaquim Fornells, Emilià Martínez, Ramon Martí Farreras, Josep Martí Farreras, Paulí Espauella, Andreu Nardi, Evarist Basiana, Pius Font i Quer, Josep Gaspar, Ferrer Monegal, David Torrents Caus, Victor Serra Vilarasau, Pedro Flores, Lluís Tuca, Manuel Villaplana, Josep Pla Casasayas, Simeó Selga i Ramon Casals Cardona.

MARCE FRANCISCO
ARTIGAS
Juez Popular Local y encargado del Registro Civil de Manresa.
S.M.-Carp.1214.-Exp.12.-Fol.4-5.

PRUNES Lluís
SATO
Gobernador Civil de Gerona, Febrero de 1933.
Leg. 2964. Exp.25. Fol.33. P.S. Madrid.

CORBELLA JOSE
SUNE
Figura como Alcalde de Manresa, afiliado a la C.N.T.
Carpeta 1432 folio 456 P.S. Barcelona

FORNELL JOAQUIN
FARRERA
Alcalde-Presidente del Ayuntamiento de Manresa (Barcelona).
S.M.-Carp.1218.-Exp.39.-Fol.8.

MARTINEZ Emilià
ESPINOSA
Afiliado al sindicato de Ferrovialistas C.N.T. de 1930 (Manresa, 18-11-38)
Leg.2315 - Madrid P.S. - Fol. 393.-

MARTI RAMON
FARRERAS
Afiliado al P.S.U.C.-Radio VI-célula nº. 104 de Barcelona.
Carpeta 248 folio 180 P.S. Barcelona

MARTI Josep
FARRERAS
Periodista.-Eleva instancia redactada en catalán. El día 25-11-37 P.S. Madrid. Leg. 2087 Fol. 72

ESPAULELLA Paulino
RUIGOMBERCH
Secretario de Esquerda Republicana de Cataluña en Manresa, figura Exp del Aspirante Auxiliar de Justicia Militar.
JOSE TERME FERRER-
S.M.-Leg 4405-Exp 210-

NARDI Andres
VINA
Firma una Licencia del Juzgado Popular de Manresa, usando debajo de su firma puntos masonicos.
(Leg.296, Expte.3, Fol.13, Vta. P.S. BARCELONA.)

BASIANA Evaristo
ARBIELL
Secretario de la Escuela de Artes y Oficios de Manresa, figura Exp del Aspirante Auxiliar de Justicia Militar.
JOSE MARTI FARRERAS.
S.M.-Leg 4465-Exp 546-

FONT Pío
QUER
Teniente Coronel Farmaceutico profesional. (Reg. 1807.-Fol.1.-S.M. Madrid)

GASPAR JOSE
SERRA
Pertenece a la Agrupación Profesionalistas (U.G.T.) de Barcelona, avalado como tifascista.
Carpeta 938 folio 192 P.S. Barcelona

FERRER
MONEGAL
Comisario de Policía de la Comarca de Manresa, en la zona roja su actuación fue audaz, prestó porción a elementos dudosos.
Leg.553. Exp.15. Fol.7-2 P.S. Barcelona.

TORRENTS David
CAUS
Capitan del Ejército Rojo. (S.M. Leg.10733. Fol.7)

SERRA Victor
VILARRASAU
Comisario de Batallón del Ejército rojo.
S.M.-Leg.10729. Fol.77.

FLORES Pedro
MARTINEZ
Delegado Político de la 1ª Compañía de 1ª División 15ª Brigada Mixta perteneciente a la C.N.T.
Leg 133 Fol. 4

TUCA Luis
ALSINA
Sargento Seguridad-22 Grupo Asalto
S.M.-Leg. nº 2111.-Folio 1919.-Madrid

VILLAPLANA Manuel
VARGAS
Teniente de Infantería en el año 1.938.
S.M. Carp.1158. Fol.233.

PLA Josep
CASASAYAS
Sargento del Ejército Rojo. Aspirante a ingreso en la Escuela Popular de Guerra.
S.M. Leg.10676. Fol.156.

SELGA Simeón
UDACH
Figura en una relación de detenidos por desafección al régimen, nº. 312. Pag.5. 31 Diciembre 1936. Leg. 4

CASALS R.
CARDONA
Pertenece a la Asociación de Patronos Electricistas de Manresa (Barcelona).
(Leg. 1622.- Fol. 115 y 117.- P.S. Madrid).

PROPER CAPÍTOL: Sant Benet de Bages a Salamanca. Per increíble que sembli, a l'Arxiu General de la Guerra Civil Espanola, s'hi troben documents de molt abans del 1936, com per exemple, l'escriptura del convent de Sant Benet de Bages del 1845 i una certificació de gravàmens d'aquesta finca del 1906.